

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

Традиції

Якщо під
стріхою
калина,
можна
засилати
сватів

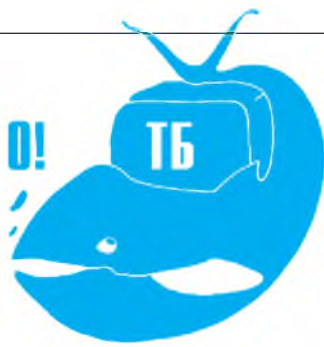
► СТОР. 5

Голубий вогник

Програма
телепередач
на наступний
тиждень

► СТОР. 6—7, 10—14

Сім'я

Є у Литвиненків мрія

► СТОР. 9

№ 159 (5659)

ЧЕТВЕР, 29 СЕРПНЯ 2013 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Ми — одна з найосвіченіших націй

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Нині
вирішальна роль
у підписанні
Угоди
про асоціацію
належить
Верховній Раді

Про це заявив Комісар ЄС з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле після зустрічі із секретарем Ради національної безпеки і оборони України Андрієм Клоєвим, яка відбулася цього вівторка у Брюсселі. Єврокомісар також наголосив на необхідності діалогу між опозицією, урядом та громадянським суспільством в Україні, **передає Бі-Бі-Сі.** ► СТОР. 4

Фестиваль
світової
краси

У Києві триває XXXII чемпіонат світу з художньої гімнастики. Така подія, як уже зазначалося, в Україні відбувається вперше. Історія цих турнірів почалася 1963 року в Будапешті (Угорщина).

Варто нагадати, що наша столиця 2004 року приймала чемпіонат Європи серед «художниць», в якому змагалися спортсменки із 27 країн. Нинішня подія значно грандіозніша, вона збрала близько 300 учасниць із 59 країн планети. ► СТОР. 16

На урок —
на шкільному
автобусі

У День знань на Запоріжжі майже двісті шкільних автобусів повезуть на урочисту лінійку десять тисяч учнів. Їх шляхи пролягатимуть із п'яти-сот сіл до 269 навчальних закладів. Як повідомив директор департаменту освіти та науки облдержадміністрації Олександр Верозубов, лише минулого року за кошти держбюджету в регіоні придбали 51 машину та майже стільки само у попередні роки. Втім, зазначає посадовець, для перевезення дітей необхідно ще 56 автобусів. ► СТОР. 16

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На цьому наголосив Голова Верховної Ради України Володимир Рибак у своєму виступі на серпневій конференції «Нові стандарти освіти як необхідна умова підвищення її доступності та якості» (виступ друкується на 2-й стор.). У заході, який відбувся учора в Центрі культури та мистецтв Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут», окрім глави парламенту, взяли участь голова Київської обласної державної адміністрації Анатолій Присяжнюк, голова Київської обласної ради Олександр Кач-

ний, голови місцевих рад та районних державних адміністрацій Київської області, а також керівники закладів освіти, учні, профспілковий актив області, представники громадських організацій. ► СТОР. 2

На знімку: (на передньому плані зліва направо) голова Київської обласної ради Олександр Качний, голова Київської обласної державної адміністрації Анатолій Присяжнюк, Голова Верховної Ради України Володимир Рибак знайомляться з виставкою творчих робіт учнів Київщини.

ПОДІЯ

У Криму запрошують шукати роботу на ярмарку

Учора в усіх містах і районах Криму пройшов IV ярмарок вакансій. Особливу увагу на ньому було приділено працевлаштуванню випускників ВНЗ, які зайняті пошуком першого робочого місця.

Зустрічі роботодавців і потенційних найманих робітників в автономії стали традиційними й проводяться двічі на рік. «Ярмарки вакансій показали, що така форма роботи ефективна й зручна як для безробітних, так і для представників підприємств, фірм.

Цього року тільки в Сімферополі на зустріч із потенційними роботодавцями прийшли понад 10 тисяч осіб. Із них 2,6 тисячі працевлаштувалися», — зазначила міністр соціальної політики АРК Олена Семичастна.

За її словами, 70% молодих людей знаходять роботу через існуючі центри зайнятості, але цього недостатньо. Тому в регіоні й далі удосконалюватимуть систему підбору кадрів, **повідомляє наш власкор СЕРГІЙ ВИННИК.**

КОРОТКО

■ У Миколаєві урочисто відзначили День міста. Історія обласного центру насичена цікавими подіями, а живуть на берегах Інгулу гостинні й роботязчі люди. Про це й розповіли гостям свята учасники костюмованого параду та виконавці пісень, **повідомляє наш власкор ІРИНА НЕЖИГАЙ.**

■ У рамках VI Всеукраїнського фестивалю болгарської культури, мистецтва і спорту, що розпочнеться 31 серпня в Одесі, заплановане відкриття етнічного двору, **інформує наш власкор В'ЯЧЕСЛАВ ВОРОНКОВ.**

■ У Хмельницькій області фінінспекція з початку року відшкодувала державі понад 15 мільйонів гривень. За різні фінансові порушення понад півтисячі посадовців притягнуто до адміністративної відповідальності, а двадцять — звільнено з посад, **передає наш власкор ІРИНА КОЗАК.**

Вітчизняні аграрії у липні—серпні експортували 3,5 млн. тонн зерна (УНН)

Ми — одна з найосвіченіших націй

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У фойє ЦКМ НТУ «КПІ» розгорнулася педагогічна виставка «Освіта Київщини-2013», на якій представлено здобутки закладів освіти і педагогів області, зокрема електронні навчально-методичні комплекси, розроблені працівниками Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів. Також можна було ознайомитися з виставкою дитячих творчих робіт і науково-методичною та фаховою літературою видавництва України.

Перед початком конференції, у рамках програми «Шкільний автобус», Голова Верховної Ради В. Рибак і голова Київської обласної державної адміністрації А. Присяжнюк передали представникам районних відділів освіти ключі від 12 нових шкільних автобусів.

Під час заходу А. Присяжнюк нагадав, що 2013 рік Президент Віктор Янукович оголосив Роком дитячої творчості. Тож тільки за минулий навчальний рік, за словами голови КОДА, майже півтори тисячі обдарованих дітей Київщини здобули перемоги на обласних та всеукраїнських олімпіадах, інтелектуальних конкурсах.

Він зауважив, що Київщина є лідером за кількістю збудованих спортивних об'єктів в країні. Зокрема, у цьому році введемо в експлуатацію десять стадіонів і майже 90 спортивних майданчиків. Крім того, підкреслив він, в області розвивається дошкільна та позашкільна освіта. В цьому році вже створено 1740 місць в дитячих садочках, і до кінця року їх збільшиться ще на півтори тисячі. Також проводяться конкурси і змагання. «На підготовку до нового навчального року витрачено близько 200 мільйонів гривень. Дитячі садочки і школи підключені до єдиної державної електронної бази освіти. Запроваджується електронна реєстрація дітей дошкільного віку. Першокласники повністю забезпечені необхідною літературою. Створені всі умови, щоб перше вересня стало святом для дітей», — зазначив А. Присяжнюк та додав, що до кінця року закінчиться будівництво нових освітніх закладів у Вишневому та в селі Путрівка Васильківського району.

За словами голови КОДА, цього року майже 150 тисяч школярів оздоровлено на Київщині та 2,5 тисячі — за кордоном. А ще майже 150 талановитих дітей 19 вересня поїдуть відпочивати на Крит.

У свою чергу, Голова Верховної Ради Володимир Рибак взяв до уваги пропозицію щодо запровадження премії для переможців міжнародних і всеукраїнських олімпіад та вчителів-переможців всеукраїнських конкурсів, яка пролунала від лідерів шкільного самоврядування.

Також керівник парламенту та голова КОДА пообіцяли освітянам допомогти у розв'язанні проблем з документообігом, отриманням експертних висновків та утриманням і обслуговуванням шкільних автобусів. А ще В. Рибак вручив відзнаки Верховної Ради України кращим освітянам Київщини.

Сергій О.ЛЕКСАНДРІВ.

Виступ Голови Верховної Ради України Володимира Рибка на серпневій конференції керівників закладів освіти та педагогічних працівників Київської області

Дорогі вчителі, шановні учасники конференції!

Насамперед хочу привітати вас з наступним Днем знань та початком нового навчального року. Перше вересня — щорічна рубіжна дата практично для кожної української сім'ї, всього населення України: ми одна з найосвіченіших націй у світі, ми народ учнів та студентів. Мільйони українських громадян, так чи інакше, пов'язані з навчанням, школою, вузом. Лише у загальноосвітніх школах України навчається майже 4,5 мільйона дітей, Україна входить до десяти країн світу з найбільшим числом студентів — у нас їх близько 2,5 мільйона. Ще майже півтора мільйона дітей займаються щодня у дошкільних учбових закладах. Близько півмільйона учнів першого вересня наповнять класи у професійно-технічних училищах. Отже, новий навчальний рік розпочне величезна армія молодих українських громадян, яка за своєю кількістю перевищує населення багатьох невеликих країн.

Я свідомо розпочав свій виступ з цієї освітньої статистики для того, щоб підкреслити ось що: в Україні школа та освіта загалом — не просто одна з галузей гуманітарного розвитку держави, а, якщо хочете, спосіб життя та розвитку українського суспільства, найважливіша суспільна цінність українського народу. Ви, таким чином, стоїте в центрі цього процесу, відіграєте провідну роль у ньому.

Розбудова національної системи освіти, забезпечення її інноваційного розвитку, приведення її у відповідність з європейськими та світовими стандартами становлять пріоритетний зміст політики української держави та Президента України Віктора Януковича.

Фактично весь масштабний пакет з понад 20 економічних та соціальних реформ, ініційованих главою держави, базується та може бути успішно реалізований лише за умови серйозного реформування освітньої сфери, її вдосконалення та піднесення до потреб українського суспільства на тривалу перспективу. Саме тому на доручення Президента Януковича й було розроблено та нещодавно затверджено Указом глави держави Національну стратегію розвитку освіти на період до 2021 року.

Стратегія спрямована на радикальне підвищення якості та конкурентоспроможності освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, на прискорення інтеграції України в європейський освітній простір.

Цей системний документ конкретизує основні шляхи реалізації концептуальних ідей і поглядів розвитку освіти, визначених Національною доктриною розвитку освіти.

На переконання Президента, наступний етап модернізації української держави має полягати у розвитку «суспільства знань», про що Віктор Янукович заявив під час святкування Дня Незалежності нашої держави. У широкому контексті, «суспільство знань» означає невпинний та системний розвиток всіх елементів освітньої системи, починаючи з дошкільної освіти, загальноосвітньої школи, професійно-технічної ланки, вузу до забезпечення створення високотехнологічної наукоємної економіки та зміцнення єдиного національного гуманітарного простору.

Кінцевою метою побудови «суспільства знань» має стати істотне зростання інтелектуального, культурного, духовно-морального потенціалу суспільства й особистості. Отже, **в епіцентрі президентської стратегії та політики в освітній та гуманітарній сфері є людина, особистість як найвища цінність українського суспільства та держави.**

Наша система освіти таким чином має забезпечити формування особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, європейської ци-

Володимир Рибак.

вілізації та підготовлена до сучасного життя.

Я звернув вашу увагу на базові, концептуальні напрями Національної стратегії розвитку освіти на період до 2021 року. Певен, що ви, як професіонали-освітяни, уважно стежите за основоположними документами у галузі реформування системи освіти, в тому числі за ініціативами Президента у цій сфері, урядовими рішеннями, проектною роботою міністерства освіти та науки, громадською дискусією щодо майбутнього української системи освіти.

Отже, натомість торкнувся питань, пов'язаних з парламентською складовою цього процесу реформ в освітній галузі. Насамперед зазначу, що питання розвитку системи освіти завжди були в центрі уваги всіх скликаних Верховної Ради України. Стрижені освітнянські закони приймалися уже в перші роки незалежності нашої держави і продовжують вдосконалюватися й досі. Така законодавча робота допомогла захистити та зберегти цілісність національної освітньої системи у роки економічних криз та негараздів, динамічно адаптувати українську освіту до вимог часу, врахувати міжнародні інновації у галузі навчання, процеси глобалізації. Ця та інша робота з вдосконалення правової бази української освіти буде продовжуватися у парламенті сьомого скликання.

Консолідована позиція парламенту щодо реформи галузі освіти базується на основних ідеях, окреслених у Щорічному Посланні Президента України Віктора Януковича Верховній Раді. За браком часу зупинюся пунктирно на лише кількох основних проблемах у їх парламентському баченні.

Дошкільна та позашкільна освіта

З огляду на своє непересічне значення для громадян і суспільства в цілому, **дошкільна освіта в Україні законодавчо визначена обов'язковим первинним складником системи безперервної освіти.** Чинний Закон України «Про дошкільну освіту» унормовує правові, організаційні та фінансові засади цієї освітньої ланки. Нині, як відомо, реалізується Державна цільова соціальна програма розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року.

Упродовж останніх трьох років спостерігається позитивна динаміка при розв'язанні проблем доступності дошкільної освіти, зростає кількість дитячих садків — з 2010 року їх мережа збільшилася на 768 закладів. Спостерігається збільшення чисельності дітей у дошкільних навчальних закладах, яка у 2012 році сягнула майже півтора мільйони осіб. Зростання місць у дошкільних закладах відбувається переважно за рахунок повернення системі освіти приміщень дитячих садків, що раніше здавалися в оренду або по-іншому використовувалися не за цільовим призначенням. Урядом також значно активізовано будівництво нових сучасних дитячих садків, які відповідають вимогам до сучасних дошкільних закладів і задовольняють потреби наймо-

лодших громадян України та їхніх батьків.

Загалом кількість функціонуючих дошкільних навчальних закладів з 2010 по 2013 рік збільшилася майже на 1400 і сьгодні становить близько 16 500 закладів.

Новими соціальними ініціативами Президента України передбачено до кінця 2014 року додатково створити ще 100 тисяч місць у дошкільних навчальних закладах.

Всього ж в українських дошкільних навчальних закладах здобувають освіту близько 82% від загальної чисельності дітей віком від 3 до 6 років, а на Київщині — 83% від загальної кількості дітей. До речі, Київщина — один із лідерів у цій галузі навчання — наприклад, охоплення дітей п'ятирічного віку всіма формами дошкільної освіти становить в області 100 відсотків.

Гірше загальноукраїнська ситуація у сфері позашкільної освіти, хоча вона теж виправляється. Нині у системі освіти функціонує близько 1,5 тисячі позашкільних навчальних закладів державної та комунальної форми власності, 630 дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Позашкільною освітою охоплено понад 1 мільйон 630 тисяч дітей, що становить близько 40% від загальної кількості учнів. Відрадно, що Київська область також лідирує в охопленні дітей всіма видами позашкільної освіти. 92% дітей Київщини після школи займаються різними видами позашкільного навчання або спортом.

Найгостріша проблема позашкільної освіти полягає у **нерівності доступу до неї міських і сільських школярів:** близько 85% закладів позашкільної освіти сконцентровано у великих містах, тоді як на села й невеликі міста припадає лише 15%.

Загальна середня освіта

Стратегічним напрямом розвитку сучасної середньої освіти є забезпечення її якості, що нарівні з добробутом і здоров'ям людини стає обов'язковим чинником і показником успішності країни, благополуччя громадян. Якісна освіта має відповідати і суспільним потребам, і різноманітним запитам особистості, якомога точніше враховувати індивідуальні нахили, здібності, інтереси, формувати здатність до співпраці, подальшого навчання упродовж життя, виховувати гуманність, толерантність, відповідальність у ставленні до людей, природи, суспільства, держави.

Загалом у 2012/2013 навчальному році в Україні функціонувало 20 тисяч загальноосвітніх навчальних закладів, у яких навчалося майже 4 з половиною мільйона учнів та працювало 510 тисяч учителів. Майже дві третини шкіл розташовані в сільській місцевості, у них здобувають освіту близько 1,5 мільйона учнів.

У 2012 році новий етап розвитку шкільної освіти розпочато із суттєвих змін у **початковій школі.** Цей рівень освіти здобувають 1,6 мільйона (37%) учнів 1—4 класів. Загалом у країні створено належні умови для **доступності та обов'язковості**

початкової освіти для всіх дітей молодшого шкільного віку незалежно від місця проживання, етнічного походження та матеріального становища батьків. Учні початкової школи розпочинають вивчати природознавство й іноземну мову з першого класу, інформатику — з другого. Першокласники вчасно забезпечено новими підручниками з усіх предметів.

Разом з тим у парламенті добре відомі й проблеми, які залишаються не вирішеними у середній школі.

Насамперед викликає занепокоєність погіршення **здоров'я дітей** шкільного віку взагалі, і молодших учнів зокрема. З-поміж причин домінують шкільні чинники (зростання навчального навантаження, гіподинамія, нерациональний розклад, недостатнє освітлення і неякісне повітря в класах, проблеми з харчуванням і питним режимом тощо).

Підвищеної уваги потребує **початкова освіта у сільській місцевості.** Тут початкову освіту діти здобувають у школах I ступеня (474 з них із чисельністю до 10 осіб), у школах I-II ступенів (1559 шкіл із чисельністю до 40 осіб). У 2012 році на парламентських слуханнях «Освіта в сільській місцевості: кризові тенденції та шляхи їх подолання» прийнято важливі рекомендації, які реалізуватиме Кабінет Міністрів України та Верховна Рада України.

Відома народним депутатам і проблема **неналежної варіативності підручників,** тобто відсутність у вчителя права їх вибирати. До інших складних проблем школи можна віднести проблеми реформування підготовки педагогічного складу, гідної оплати їх праці, створення сучасної системи підвищення кваліфікації учителя, модернізації освітнього середовища, зокрема насичення його сучасними інформаційно-комунікаційними засобами, забезпечення широкого доступу учнів і вчителів до інформаційних ресурсів, упровадження в педагогічну практику інноваційних технологій навчання.

Принагідно відзначу, що у Київській області насиченість шкіл комп'ютерами майже вдвічі вища, ніж в середньому по Україні.

На завершення хотів би торкнутися **проблеми виховання цінностей у молодого покоління.** Недооцінка виховної складової в освіті неминуче веде к провалом у формуванні особистості.

Звідси такі негаразди, як культ сили, грошей і споживацтва, асоціальний спосіб життя, що викликає обґрунтовану тривогу в українському суспільстві. За даними соціологічних опитувань, понад 40% громадян України стурбовані поширенням в учнівському середовищі вживання наркотиків, спиртних напоїв, проявів аморальності, бездуховності, ранніх сексуальних стосунків. Суперечностями також позначене становлення громадянської, правової, екологічної позиції дітей та учнівської молоді.

Отже, головним предметом виховання вважаю формування цінностей, що утворюють світоглядний стрижень особистості, слугують для неї орієнтирами в житті й діяльності. Ми разом будемо новою, демократичною країною, в якій житимуть люди демократичних поглядів та устремлень, молодь, яка має розбудовуватиме суспільство в дусі толерантності, чесності, чуйності, совісті, поваги до життя і прав людини, інших гуманістичних та моральних цінностей. У молодіжному середовищі не повинне формуватися індивідуальне, нігілістичне ставлення до правових норм, недостатня повага до Конституції та законів держави. Подолання цих негативних явищ, **виховання молоді у дусі патріотизму, взаємної довіри, поваги і допомоги мають стати головним пріоритетом діяльності української школи на всіх етапах навчання.**

Я щиро бажаю вам саме таких випускників!

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.